

Tillsynsplan 2025

för miljö- och hälsoskyddsområden baserad på behovsutredning
och tillsynsplan 2025-2027

Mitt i Skåne

Innehållsförteckning

1.	Inledning.....	5
1.1.	Syftet	5
2.	Personal	5
3.	Avgiftsfinansiering	5
4.	Tillsynsplan för 2025.....	6
4.1.	Olika kategorier av tillsyn	6
4.2.	Prioriteringar	6
5.	Miljöskydd.....	7
5.1.	Styrd tillsyn.....	7
5.1.1.	Tillsyn av miljöfarlig verksamhet	8
5.1.2.	Lantbruksverksamheter	8
5.1.3.	Avloppsanläggningar	8
5.1.4.	Köldmedier	9
5.2.	Behovsprioriterad tillsyn	9
5.2.1.	Tillsyn miljöfarliga verksamheter (U-verksamheter)	10
5.2.2.	Lantbruksverksamheter	11
5.2.3.	Animaliska biprodukter	12
5.2.4.	Växtskydd och växtskyddsmedel	12
5.2.5.	Kemikalietillsyn	13
5.2.6.	Cisterner.....	13
5.2.7.	Tillsyn på fritidsbåtshamnar/strandkant	14
5.2.9.	Tillsyn miljökvalitetsnormer för vatten.....	14
5.2.10.	Tillsyn på små avloppsanläggningar	16
5.2.11.	Fosforfällor och påfyllning av fällningskemikalier	17
5.2.12.	Tillsyn i vattenskyddsområden.....	17
5.2.13.	Tillsyn naturreservat och skyddade områden	19
5.2.14.	Strandskydd.....	20
5.2.15.	Tillsyn över befintliga förorenade områden.....	21
5.2.16.	Tillsyn övriga miljöfarliga verksamheter	21
5.2.17.	Energitillsyn	22

5.2.18.	Projektinriktad tillsyn	22
5.3.	Händelsestyrd tillsyn	22
5.3.1.	Renhållning och återvinning	23
5.3.2.	Avlopp.....	23
5.3.3.	Ärenden berörande förorenade områden	23
5.3.4.	Strandskydd.....	23
5.3.5.	Ärenden rörande anmälan, ansökan och dispenser	24
5.3.6.	Anmälan om vindkraftsanläggning	24
5.3.7.	Anmälan om dagvattenanläggning	24
5.3.8.	Anmälan eller ansökan om värmepumpar	24
5.3.9.	Klagomålsärenden.....	25
5.4.	Skattefinansierad tillsyn	25
5.4.1.	Remisshantering.....	25
5.4.2.	Inventeringsarbete.....	25
5.4.3.	Administrativa ärenden.....	25
6.	Hälsoskydd	26
6.1.	Styrd tillsyn.....	26
6.1.1.	Skolor och förskolor	26
6.1.2.	Hygienlokaler med stickande eller skärande verksamhet	26
6.1.3.	Bassängbad.....	27
6.2.	Behovsprioriterad tillsyn	27
6.2.1.	Strandbad	27
6.2.2.	Solarier	28
6.2.3.	Ej anmälningspliktiga hygienlokaler	28
6.2.4.	Lokaler för vård	28
6.2.5.	Hotell, campinganläggningar och motsvarande.....	29
6.2.6.	Flerbostadshus och bostadsrätter samt radontillsyn	29
6.2.7.	Idrottslokaler, gym och träningslokaler	29
6.2.8.	Kosmetiska och hygieniska produkter	29
6.3.	Händelsestyrd tillsyn	30
6.3.1.	Klagomålsärenden.....	30
6.3.2.	Anmälan enligt § 38	30

6.3.3.	Lokala föreskrifter	30
6.4.	Skattefinansierad tillsyn	30
6.4.1.	Radon i enbostadshus.....	30
6.4.2.	Remisser	31
6.4.3.	Mätning av bakgrundsstrålning	31
6.4.4.	Smittskyddsärenden	31
6.4.5.	Administrativa ärenden.....	31
7.	Uppföljning	32
7.1.	Beräkning av tillsynsbehov.....	32
7.2.	Tidsredovisning	32
7.3.	Tillsynsintervall	32
7.4.	Kompetensförsörjning och resurs	32
7.5.	Ärendehanteringssystem.....	33
7.6.	Förebyggande arbete.....	33
7.7.	Taxan.....	33
7.8.	Tillsynsplanens arbete	33

1. Inledning

Enligt miljötillsynsförordningen (SFS 2011:13) ska det hos den operativa tillsynsmyndigheten finnas en utredning om tillsynsbehovet för myndighetens hela ansvarsområde enligt miljöbalken. Utredningen ska avse en treårsperiod och den ska ses över vid behov, dock minst en gång per år. Ett register ska föras över de verksamheter som behöver återkommande tillsyn. Baserat på utredningen och registret ska myndigheten inför varje verksamhetsår göra en samlad tillsynsplan. Tillstånds- och tillsynsnämnden är ansvarig nämnd för prövning och tillsyn enligt miljöbalken (1998:808) och dess bestämmelser.

1.1. Syftet

Syftet med tillsynsplanen är att få en tydlig struktur på tillsynsarbetet och att främja målpuppfyllnaden. I planen anges fokusområden och prioriteringar för årets tillsyn inom miljö- och hälsoskyddsområdet. Tillsynsplanen för 2025 baseras på *Behovsutredning 2025 – 2027* och bygger vidare på föregående års tillsynsplan. Denna tillsynsplan berör miljöenhetens område, miljö- och hälsoskydd.

För att få en helhetsbild redovisas antalet befintliga verksamheter som faller inom tillsynsområden som har störst behov av tillsyn och inventering i år. Uppföljning och redovisning av antalet utförda inspektioner, inventeringar och beslut kommer ske kvartalsvis till nämnden.

Varje ansvarig handläggare ska se över sina tillsynsområden och skapa en årsplan som innehåller antal objekt/ärenden och planerad tid. Utfallet räknas vid kvartalsuppföljningen.

2. Personal

Miljöenheten består totalt av 9 handläggare, en biträdande miljöchef och en kansli-och miljöchef vilket motsvarar 11 tjänster. Inom miljö- och hälsoskyddsområdet arbetar 6 handläggare vilket motsvarar 5,15 tjänster, varav resterande tjänster går till verksamhetsstöd, administration, livsmedel, alkohol, tobak och liknande produkter, tobaksfria nikotinprodukter och receptfria läkemedel. Enligt beräkning av timmar ska cirka 6 600 timmar gå åt miljö- och hälsoskyddstillsyn, resterande går åt skattefinansierad tillsyn.

Årsarbetstid för en heltidstjänst är 2 080 timmar enligt Sveriges Kommuner och Landsting. När schablon för semester, sjukdom och helgdagar är borträknat är den faktiska tiden 1 500 timmar. Tiden för tillsyn för en heltidshandläggare beräknas till 1 100 timmar per år och skattefinansierad tillsyn till 400 timmar.

3. Avgiftsfinansiering

Tillsynen finansieras huvudsakligen genom avgifter enligt miljöbalken och tillhörande förordningar och föreskrifter. Prövning och tillsyn ska inte finansieras av skattemedel.

Tillstånds- och tillsynsnämndens tillsyn och prövning ska åstadkomma god hälsa och miljö. För att detta ska uppnås är det viktigt att prioritera tillsyn där riskerna är störst. Den behovsstyrda taxemodell ger myndigheten verktyg att bedöma vilket tillsynsbehov som finns för en viss verksamhet och tydligare koppla avgiften till behovet. Syftet med den behovsstyrda taxan är att taxan ska vara enklare att förstå, bidra till större jämförbarhet och bidra till rättssäkerhet mellan olika myndigheter.

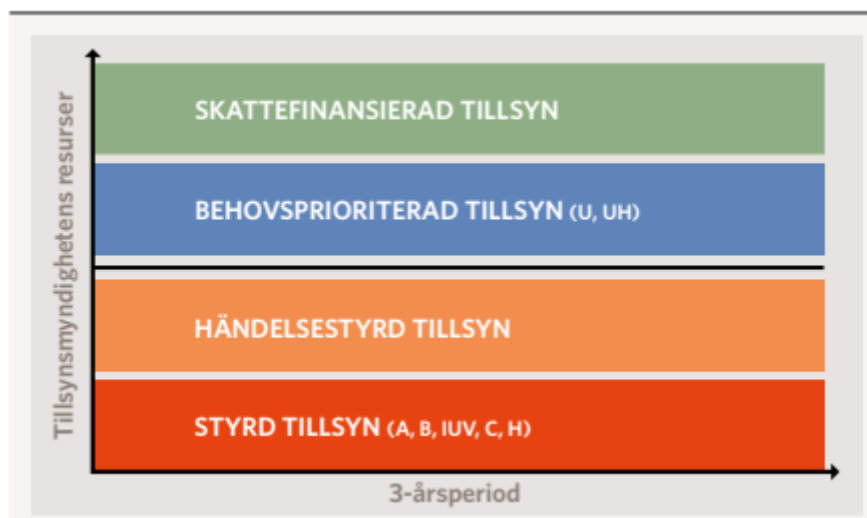
SKR* Sveriges kommuner och regioner.

4. Tillsynsplan för 2025

4.1. Olika kategorier av tillsyn

SKR har tagit fram ett förslag på hur tillsynsbehovet kan kategoriseras. Uppdelning görs i kategorierna styrd tillsyn, behovsprioriterad tillsyn, händelsestyrd tillsyn och skattefinansierad tillsyn. Tillsynsplanen för 2025 redovisas inom dessa fyra kategorier.

Figur 1.

4.2. Prioriteringar

Nämnden ska i första hand utföra uppgifter som rör tillsyn med vissa undantag enligt nedan. Det är av vikt att styrda tillsynen får bli den främsta prioritering för att minska på sårbarheten vid resursbrist och undvika stor tillsynsskuld.

5. Miljöskydd

Tillstånds- och tillsynsnämnden har tillsynsansvar för all miljöskyddstillsyn i kommunen. Inom detta område faller miljöfarliga verksamheter, lantbruk med växtodling eller djurhållning, avlopp, förorenad mark, energitillsyn och köldmedium m.m. Detta kapitel redogör vilka tillsynsområden som faller inom ovannämnda kategorier. I varje kategori kommer det uppskattade resursbehovet redovisas.

I kommunen finns drygt 101 verksamheter som ska ha årlig tillsyn och debiteras med en årsavgift. Det finns 29 stycken anmälningsspliktiga C-verksamheter, 55 objekt med köldmedium och 13 stycken mellanstora avlopp. Vissa ej anmälningsspliktiga objekt kan ha fått krav om årsrapport eller andra försiktighetsmått vilket kräver årlig tillsyn. Vissa icke-anmälningsspliktiga verksamheter anses utgöra en risk för negativ miljöpåverkan och därför finns med i tillsynsplanen för årlig tillsyn.

Tillsyn av miljöfarlig verksamhet riktar sig framförallt mot verksamheter och består i huvudsak av två delar – kontroll av hur lagen efterlevs respektive information och rådgivning. Kontrollen omfattar de flesta av de nationella miljökvalitetsmålen och vid tillsynsbesöken tas alltid frågor om kemikalier och avfall samt utsläpp till luft, mark och vatten upp. Återvinning och energieffektivisering är också viktiga delar inom miljöskyddstillsynen.

Det kan förekomma anmälningsspliktiga verksamheter men som vanligtvis besöks mellan vart tredje och vart femte år, dessa redovisas i den behovsprioriterade tillsynen, se exempelvis vindkraftverk i 5.2.1. Tätare besök sker vid behov och i samband med eventuella klagomål. Behovet justeras där det finns en sådan risk för påverkan på hälsa eller miljö att det behövs regelbunden tillsyn.

Tillstånds- och tillsynsnämndens tillsynsansvar omfattar mer än etablerade miljöfarliga verksamheter. Bland annat omfattar miljöskyddstillsynen skydd av områden, verksamheter som orsakar miljöskador/efterbehandling av förorenade områden, lantbruksskötsel och hantering av kemikalier och biotekniska organismer, avloppsrening och utsläpp till vatten. Samtliga områden kommer fokusera på att förebygga negativ påverkan på miljön, vatten samt växt- och djurliv. Dessa redovisas i den behovsprioriterade tillsynen, se avsnitt 5.2. Behovsprioriterad tillsyn omfattas inte av årliga avgifter utan debiteras i efterskott, efter handläggning av ärendet. Handläggaren kan dock i enskilda fall bedöma att vissa verksamheter är skyldiga att årligt redovisa de åtgärder som vidtas för att skydda miljön.

5.1. Styrd tillsyn

Angivna verksamheter har lagstiftaren bedömt ha högst tillsynsbehov och ska prioriteras på grund av dess risk för negativ miljöpåverkan, aktivitet samt omfattning. Tillsynen av dessa verksamheter finansieras till stor del av verksamheterna själva genom årsavgifter och är en återkommande del av enhetens intäkter.

Enligt SKR ska tillsynsbehovet täckas i tillsynsplanen i form av årliga tillsynsaktiviteter. Inom det interna arbetet planerar miljöenheten den debiterbara tid och den uppskattade

planerade tiden för att få en uppfattning hur mycket resurser behövs inom respektive område.

Tabell 1. Tillsynsplan 2025 för den styrda tillsynen

Område	Resursbehov 2025
Antal objekt	101
Summa tid	551

Planerad intäkt

För den styrda tillsyn inom området miljöskydd beräknas en intäkt på cirka 652 000 kronor.

5.1.1. Tillsyn av miljöfarlig verksamhet

Inom Höörskommun finns det totalt cirka 22 miljöfarliga verksamheter som faller inom styrd tillsyn. Tillsynen av dessa verksamheter finansieras till stor del av verksamheterna själva genom årsavgifter. Den totala tillsynstiden för miljöfarliga verksamheter är cirka 300 timmar för år 2025. timmar för år 2024.

Planerad intäkt

Cirka 336 000 kronor för miljöfarlig verksamhet, både C-klass och U-klass.

5.1.2. Lantbruksverksamheter

Höörskommun har tre lantbruksverksamheter som ingår i den styrda tillsynen. Den totala tiden för dessa verksamheter uppgår mot 21 timmar. Dessa ingår i tillsynsplaneringen som finns angivet i kapitlet om behovsprioriterad tillsyn, se 5.2.2.

Planerad intäkt

Cirka 25 000 kr för tillsyn av C-lantbruk.

5.1.3. Avloppsanläggningar

Höörskommun har 17 större avloppsanläggningar mellan 26 – 1999 PE (personequivallenter), samt ett (Ormanäs) som är större än 2000 PE. Ormanäs reningsverk är en B-klassad verksamhet och Länsstyrelsen är tillsynsmyndighet. För de övriga 17 avloppsanläggningarna är miljöenheten tillsynsmyndighet. Dessa avloppsanläggningar har ett årligt tillsynsbehov och omfattas av den gällande taxan. Även vattenledningsnätet och avloppsledningsnätet är kommunens tillsynsansvar som kommer klassas under år 2025.

Tabell 3. Tillsynsplaneringen för avloppsreningsverken inom den styrda tillsynen

Klassning	Antal verksamheter	Tillsynstid (h)	Kommentar
C	4	54	Avloppsreningsverk >200 < 2000
U	13	90	Avloppsreningsverk >26 < 200
Totalt	17	144	

Planerad intäkt

Cirka 70 000 kr för C-avlopp och 110 000 kr för U-avlopp.

5.1.4. Köldmedier

I kommunen finns cirka 55-60 st anläggningar som är skyldiga att skicka in årsrapport på utförda kontroller av anläggningen. När rapporterna granskas kontrollerar handläggarna bland annat om det har förekommit läckage av köldmedier. Vissa köldmedier påverkar ozonskiktet negativt och flertalet är starka växthusgaser. Arbetet med att granska rapporterna tar mycket tid i anspråk, men är mycket viktigt för att uppnå miljömålet att skydda ozonskiktet. Handläggningstiden är i genomsnitt 2 timmar per anläggning per år vilket motsvarar cirka 110 timmar för år 2025.

Naturvårdsverket, som är central tillsynsmyndighet, har på sin hemsida information till operatören vad en årsrapport ska innehålla och när den ska skickas in till myndigheten. Detta är sätt att minska tillsynstiden om rapporteringen inte kräver ytterligare kompletteringar. Vid behov kan fysisks tillsyn ske på anläggningar med störst läckage.

Försenad inlämning av årsrapport eller brister i kontrollen av köldmedium kan leda till miljöstraffavgift för operatören. Handläggningstiden för miljöstraffavgifter ingår i den skattefinansierade tillsynen. Tiden för straffbesluten varierar för år från år och går inte att förutse.

Planerad intäkt

Cirka 130 000 kronor för tillsyn av rapportering av köldmedier.

5.2. Behovsprioriterad tillsyn

Denna kategori utgör behovsprioriterad tillsyn som omfattar verksamheter som är anmälningspliktiga men har en tillsynsintervall på vartannat, vart 3:e eller vart 5:e år. I den behovsprioriterade tillsynen ingår även verksamheter som inte har anmälningsplikt men klassas som en miljöfarlig verksamhet. I denna kategori ingår även tillsynsområden som skyddade områden, förorenade områden, enskilda avlopp och övriga verksamheter. Tillsynsbehovet planeras efter behov och intervall och i tabellen nedan visas en uppskattad tid som krävs för att nå effekten av tillsyn.

Tabell 4. Tillsynsplan 2025 för den behovsprioriterade tillsynen, anges i uppskattad tid

Arbetsområde	Resursbehov 2025
Miljöfarliga verksamheter	450
Lantbruk	300
Avlopp	350
Skyddade områden	200
Förorenade områden	350
Övrig tillsyn	300

Förutom den uppskattade tiden som anges i tabellen förekommer *ej debiterbar tid* som innefattar inventering, utredning, bedömning och information.

Tabellen nedan visar en övergripande sammanställning över totalt antal verksamheter inom tillsynsområde, uppskattad planerad tid och tillsynsintervall.

Tabell 5. Sammanställning över tillsynsobjekt inom behovsprioriterad tillsyn

Klassning	Antal objekt	Planerad tid	Tillsynsintervall	Tillsyn 2025
C (MFV)	3	Sporadisk tid	3-5 år	x
U (MFV)	30	115	3-5 år	x
U lantbruk	25	300	3-5 år	x
U hästgård	50	200	3-5 år	x

I den behovsprioriterade tillsynen ingår lantbruk, mindre avloppsverk, förorenad mark m.m. Nedan listas områden som ingår i den behovsprioriterade tillsynen. I tabellen anges antal objekt/ärenden som planeras hanteras under 2025. Om den planerade tiden visar sig vara mer än förväntat kommer det redovisas i uppföljningen. Planerad tid är endast uppskattad tid.

5.2.1. Tillsyn miljöfarliga verksamheter (U-verksamheter)

Tillsyn bedrivs regelbundet på miljöfarliga verksamheter som uppnår en viss storlek och som inte är tillstånds- eller anmälningspliktiga. Verksamheterna betalar en tillsynsavgift efter tillsynen. Vid tillsyn granskas avfallshantering, kemikalielagring, utsläpp till vatten och luft, egenkontroll med mera. Bland dessa tillsynsobjekt återfinns mindre fordonsverkstäder, tandläkare, mindre tillverkningsindustrier m.m. Tillsyn sker vanligen var tredje till vart femte år men kan ha ett föreläggande om försiktighetsmått som granskas varje år. Timavgift eller fast avgift tas ut för den handläggningen.

I dagsläget finns omkring 30 U-klassade miljöfarliga verksamheter (ej U-lantbruk och U-avlopp).

Tidsmässig uppskattning på U-verksamheter är 300 timmar. Debiterbar tid innebär schablontiden som finns i den fastställda taxan, d.v.s. planerad tillsynstid som vi kan ta ut avgift för.

Inventering sker löpande då nya verksamheter tillkommer eller upptäcks i samband med planerad tillsyn. Intervall på vilket år registrerade objekt ska kontrolleras finns inom enhetens ärendehanteringssystem.

Det finns en osäkerhet kring det faktiska antalet tillsynsobjekt inom fordonsverkstäder. Enligt systemet finns 14 registrerade verksamheter, men vid en ny inventering genomförd 2024 identifierades 28 potentiella fordonsverkstäder. För att säkerställa ett uppdaterat register sker nu inventering löpande, där nya verksamheter identifieras och bedöms utifrån om de är anmälningspliktiga eller bör omfattas av en tätare tillsynsintervall.

Liknande utmaningar finns även inom andra U-klassade verksamheter, då dessa varken är tillstånds- eller anmälningspliktiga. Miljöenheten avsätter därför tid för att kontinuerligt inventera och uppdatera registret i samband med tillsyn av dessa verksamheter.

Planerad intäkt

Cirka 70 000 kronor för U-klassade miljöfarliga verksamheter.

5.2.2. Lantbruksverksamheter

Tillsynen av lantbruk fokuserar på lagring av gödsel, hantering av växtskyddsmedel, kontroll av växtodlingsplaner och sprutjournaler samt övrig hantering av kemikalier och avfall. För hästgårdar ligger tillsynens huvudsakliga syfte på att säkerställa en godkänd hantering av stallgödsel.

För att få en bättre överblick över lantbruk och hästgårdar i kommunen inhämtar miljöenheten kontinuerligt information från länsstyrelsen om vilka verksamheter som söker gårdsstöd, har en registrerad hästverksamhet eller är registrerade foderföretagare. Inventeringen sker löpande, men det finns fortfarande ett antal gårdar som miljöenheten ännu inte har haft kontakt med.

Under 2025 planerar miljöenheten att genomföra tillsyn på 50 hästgårdar som en del av den nationella strategin. Vid tillsynen används den checklista som tagits fram av Jordbruksverket. Eftersom det rekommenderade tillsynsintervallet enligt Jordbruksverkets riskbedömning är fem år, fördelas tillsynen av hästgårdar över denna period.

Under 2025 planeras även tillsynsbesök på 25 lantbruk. Dessa inkluderar uppföljande tillsyn samt de objekt som har ett tillsynsintervall på tre år enligt Jordbruksverkets riskbedömning. Lantbruk som inte har fått tillsyn under längre tid eller aldrig tidigare inspekterats kommer att planeras in under 2025.

Den uppskattade tillsynstiden för U-verksamheter beräknas till cirka 350 timmar. Många av dessa verksamheter ska betala en avgift efter tillsyn, enligt taxebilaga 3. För vissa verksamheter med specifika verksamhetskoder omfattas tillsynen endast sporadiskt, vilket gör att den totala tillsynstiden kan variera och är svår att fastställa exakt.

Tillsynstiden per objekt beräknas ligga mellan 2 och 6 timmar, beroende på eventuella avvikelser, behov av förelägganden, uppföljande besök och andra faktorer. Den totala planerade och debiterbara tillsynstiden för lantbruksverksamheter beräknas uppgå till cirka 400 timmar under året.

Lantbrukstillsynen prioriteras enligt den nationella tillsynsstrategin, där riskbedömning är central. Lantbruk i eller i närheten av vattenskyddsområden och naturreservat samt verksamheter med närhet till vatten prioriteras och tillsynen sker i tätare intervaller.

För att effektivisera miljötillsynen i Höörs kommun kommer tillsynen av lantbruk och hästgårdar även att inkludera en kontroll av deras avloppsanläggningar.

Planerad intäkt

U-lantbruk cirka 90 000 kronor och U-hästgårdar cirka 120 000 kronor

5.2.3. Animaliska biprodukter

Tillstånds- och tillsynsnämnden har tillsynsansvar för delar av bestämmelserna kring animaliska biprodukter (ABP). Tillsynen omfattas av olika delar såsom avfallshantering, nedgrävning och förvaring. En stor del av arbetet med detta sker inom ramen för lantbrukstillsynen genom kontroll av hur avfallshanteringen sker på gårdarna. Tillsynen för förbränning av ABP på lantbruksfastigheter styrs av Jordsbruksverket och kommer utredas 2025.

5.2.4. Växtskydd och växtskyddsmedel

Tillstånds- och tillsynsnämnden har en skyldighet att kontrollera växtskydd och växtskyddsmedel för att uppfylla kraven i Unionslagstiftningen om växtskyddsmedel. Lagstiftningen reglerar godkännande, utsläppande på marknaden, användning och kontroll av växtskyddsmedel och av verksamma ämnen, skyddsämnen, synergister, tillsatsämnen och hjälpämnen som växtskyddsmedlen kan innehålla eller bestå av. Syftet med dessa bestämmelser är att säkerställa en hög nivå av skydd för miljön, människors och djurs hälsa.

Det sker genom utvärdering av de risker som växtskyddsmedel medför, samtidigt som man förbättrar unionsmarknadens funktion genom att harmonisera bestämmelserna för deras utsläppande på marknaden och även förbättrar jordbruksproduktionen. Kontrollförordningen EU 2017/625 omfattar även tillsyn på lantbruksverksamheter och verksamheter som hanterar, säljer och förvarar växtskydd och växtskyddsmedel.

5.2.5. Kemikalietillsyn

Kemikalieinspektionen genomför årligen samverkansprojekt där kommuner ges möjlighet att delta. Miljöenheten kommer att delta i dessa projekt under 2025 för att säkerställa att tillsynen av kemikalier och växtskyddsmedel följer den nationella strategin för tillsyn enligt miljöbalken.

Tillstånds- och tillsynsnämnden har en skyldighet att kontrollera växtskydd och växtskyddsmedel för att uppfylla unionslagstiftningens krav. Lagstiftningen reglerar godkännande, utsläppande på marknaden, användning och kontroll av växtskyddsmedel samt de ämnen de kan innehålla. Syftet är att säkerställa en hög skyddsnivå för miljön, människors och djurs hälsa.

Kontrollförordningen (EU) 2017/625 omfattar även tillsyn av lantbruksverksamheter och verksamheter som hanterar, säljer och förvarar växtskydd och växtskyddsmedel. Inom kemikalieområdet har den nationella strategin för tillsyn 2022–2025 lyft fram fokus på:

REACH-förordningen (EG) 1907/2006, med inriktning på nedströmsanvändare av tillståndsmen och andra farliga kemiska produkter i butiksledet.

Biocider, där tillsynen omfattar biocidprodukter och behandlade varor i butiksledet, antingen som en del av bredare inspektioner eller egna inspektioner.

Det planerade samverkansprojektet beräknas omfatta cirka 100 timmar.

Planerad intäkt

Cirka 50 000 kronor

5.2.6. Cisterner

Arbetet med tillsyn av cisterner behöver utvecklas för att säkerställa ett effektivt skydd mot mark- och vattenföroreningar. Tillstånds- och tillsynsnämnden har tillsynsansvar enligt Naturvårdsverkets föreskrifter om skydd mot mark- och vattenförorening vid hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor (NFS 2021:10). Föreskrifterna ställer krav på att information om cisterner lämnas till tillsynsmyndigheten. För cisterner inom vattenskyddsområden finns även krav på sekundärt skydd samt kontroll av detta skydd.

Tillstånd för hantering av cisterner handläggs av Räddningstjänsten enligt Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) föreskrifter

Tillsyn av cisterner ingår i den löpande tillsynen i de fall där cisterner finns på fastigheten eller inom en verksamhet. En effektiv tillsyn är viktig för att minska risken för negativ påverkan på miljön och människors hälsa. Exempelvis kan kraftiga skyfall orsaka erosion, vilket kan leda till att nedgrävda cisterner skadas och olja eller diesel läcker ut. Att lokalisera en sådan förorening kan vara både tids- och resurskrävande, och konsekvenserna för miljön kan bli omfattande. Det finns även en risk för att dricksvatten förorenas vid läckage.

Miljöenheten kommer att vara särskilt uppmärksam på cisterner som är placerade nära vattendrag, recipienter eller skyddade områden, då dessa utgör en högre risk för spridning av föroreningar. För att minska dessa risker behöver tillsynsarbetet med cisterner utvecklas och stärkas, särskilt inom känsliga områden såsom vattenskyddsområden.

5.2.7. Tillsyn på fritidsbåtshamnar/strandkant

Miljöenheten har bedömt att det finns ett behov att kontrollera hur ordningsregler och andra aktiviteter sköts kring kommunens sjöar och vattendrag. Projektet initierades på grund av att ingen kontroll har utförts tidigare. Tillsynen riktar sig mot föreningar, privatpersoner eller kommunens gatu-parkenhet för att kontrollera hur hänsynsreglerna och försiktighetsmått ska vidtas för att säkerställa att det inte uppstår olägenhet för människors hälsa eller miljön. Kartläggning utförs av aktiviteter kring de delar av Ringsjön som finns inom Höors kommuns geografiska område. Kartläggningen skapar underlag för att undersöka aktivitetens betydelse ur miljö- och hälsosynpunkt. Aktiviteten som styrs av kartläggningen innebär att bedriva tillsyn likvärdigt med den bedömning som sker vid större fritidsbåtshamnar vid Sveriges kuster.

Tre verksamheter har identifierats i Höors kommun som bedriver mindre hamnverksamhet. Dessa har fått tillsyn under år 2021–2022. Objekten har sporadisk tillsyn vilket innebär att tillsyn sker vid behov. Inventering är planerad år 2025.

5.2.8. Tillsyn av sprängämnesprekursorer

Under 2025 kommer miljöenheten att genomföra tillsyn av sprängämnesprekursorer för att säkerställa efterlevnad av EU-förordning 2019/1148, vilken reglerar försäljning, förvaring och hantering av kemiska ämnen som kan användas för att tillverka sprängämnen. Tillsyn kommer utövas av samverkanskommunen Sjöbo.

Tillsynen omfattar 15 objekt i Höors kommun och syftar till att kontrollera att verksamheterna följer de lagkrav som gäller för rapporteringspliktiga och begränsade ämnen. Den totala uppskattade tillsynstiden för dessa inspektioner är cirka 50 timmar

Planerad intäkt

Cirka 40 000 kronor

5.2.9. Tillsyn miljökvalitetsnormer för vatten

Höors kommun antog en VA-plan 2020 som är ett övergripande dokument för strategisk och långsiktig vatten- och avloppsplanering. Planen omfattar dricksvatten, spillvatten och dagvatten. Som underlag till VA-planen genomförde WSP en behovsutredning 2019, där 23 områden med enskild VA-försörjning identifierades och prioriterades utifrån behov av allmän VA-försörjning.

I arbetet med vattentjänstplanen 2025 gjordes en översyn av de områden som tidigare bedömts som högt prioriterade i VA-planen 2020. Sedan dess har Holma fått allmän VA-försörjning, och Jularp/Sjunnerup har fått beslut om verksamhetsområde och anslutning inleddes 2024, vilket innebär att dessa områden inte längre omfattas av översynen. De områden som fortsatt bedöms som prioriterade är:

- Karlarp
- Bokehäll-Bokeslund
- Rolsberga
- Wrangelsborg
- Broslätt

Områden som tidigare pekats ut som bevakningsområden, Hänninge, Korsaröd och Spångarhus, behåller denna status.

Tillsynsinsatser utifrån VA-utbyggnadsplanen

Tillstånds- och tillsynsnämnden planerar tillsynsinsatser utifrån VA-utbyggnadsplanen och anpassar tillsynen efter behov i de områden som identifierats som högt prioriterade eller bevakningsområden. De områden som har fått allmän VA-utbyggnad kommer att följas upp för att säkerställa att fastigheter ansluter till det kommunala VA-nätet i enlighet med beslutade verksamhetsområden.

För områden där allmän VA-försörjning inte planeras på kort sikt, men där enskilda avloppsanläggningar riskerar att påverka recipienter negativt, kommer tillsynen att inriktas på enskilda avloppslösningar och krav på hög skyddsnivå där det behövs. Särskilt fokus kommer att ligga på avloppsanläggningar i Karlarp, Bokehäll-Bokeslund, Rolsberga, Wrangelsborg och Broslätt, där behovet av enskild VA-försörjning fortsatt bedöms som långsiktigt.

Utveckling av dagvattentillsyn

Tillsynen av dagvatten kommer att utvecklas för att minska belastningen på recipienter och säkerställa att dagvattenhantering sker på ett miljömässigt hållbart sätt. Höörskommun har vattenförekomster som inte uppnår god ekologisk status, och en effektiv dagvattenhantering är central för att minska spridningen av näringsämnen och föroreningar till vattendrag.

Miljöenheten kommer att inkludera dagvattentillsyn i de prioriterade VA-områdena samt i områden där verksamheter kan ha en betydande påverkan på recipienterna. Detta innebär att verksamheter som hanterar stora hårdgjorda ytor eller har utsläpp till dagvattensystemet kommer att omfattas av tillsyn och krav på åtgärder vid behov.

Arbetet med huvudmannen beräknas uppgå till cirka 200 timmar under 2025.

5.2.10. Tillsyn på små avloppsanläggningar

Höörskommun har cirka 2 800 enskilda avlopp, vilket omfattar avloppsanläggningar upp till 25 personekvivalenter (PE). Enligt miljökvalitetsnormerna ska god ekologisk status uppnås i samtliga vattenförekomster. För närvarande uppfyller många ytvatten i kommunen inte denna status, främst på grund av övergödning, där små avloppsanläggningar med otillräcklig rening bidrar till försämrad vattenkvalitet.

Enligt Havs- och vattenmyndighetens styrmedel ska 5 % av kommunens enskilda avloppsanläggningar genomgå tillsyn årligen för att säkerställa en hållbar åtgärdstakt. För att upprätthålla denna takt behöver cirka 125 avloppsanläggningar inspekteras årligen. Med hänsyn till miljöenhetens nuvarande resurser är en tillsynstakt på 40 små avlopp årligen rimlig under de närmaste tre åren, men miljöenheten planerar att öka tillsynstakten, med särskilt fokus på avloppsanläggningar som påverkar recipienten Bråån.

Många avloppsanläggningar i kommunen har aldrig kontrollerats eller har tidigare bedömts som otillfredsställande utan att åtgärdas. Erfarenhetsmässigt bedöms cirka 50–70 % av de inspekterade anläggningarna ha bristfällig rening, vilket ofta leder till förelägganden eller förbud. Uppskattningsvis kräver 30 anläggningar per år ett beslut om förbud, vilket medför en administrativ belastning då förelägganden och vitesbeslut måste skrivas och följas upp.

Under 2025 kommer tillsynen särskilt att riktas mot recipienten Bråån.

Det finns ett stort behov av uppföljning av pågående öppna avloppsärenden. Detta inkluderar viteskommunicering, eventuella vitesbeslut och ökad tillsyn av öppna ärenden som var planerade för tillsyn redan under 2022-2023 men ännu inte genomförts.

Miljöenheten kommer att ställa särskilda krav på avlopp som ligger nära känsliga recipienter eller där hög skyddsnivå krävs. Även avloppsanläggningar i områden med normal skyddsnivå kommer att omfattas av krav på fosforrening, men med lägre reningskrav än i områden med hög skyddsnivå.

Miljöenheten kommer även att fokusera på att kontrollera avloppsanläggningar på lantbruksverksamheter och hästgårdar i samband med planerad tillsyn. Dessa avloppsanläggningar ingår i de 40 planerade inspektionerna per år. Vid lantbrukstillsyn granskas avloppsanläggningar som är minst 20 år gamla eller som har mottagit klagomål, och vid brister följs ärendet upp av avloppsinspektör.

Det beräknas inkomma cirka 40 ansökningar om enskilda avlopp under 2025, med en genomsnittlig handläggningstid på 6 timmar per ärende, vilket motsvarar cirka 240 timmar tillsynstid.

Planerad intäkt

Cirka 500 000 kronor från handläggning av små avloppsanläggningar.

5.2.11. Fosforfällor och påfyllning av fällningskemikalier

För de avloppsanläggningar som har fosforavskiljning är fosforfällor och påfyllning av fällningskemikalier en kritisk del i reningsfunktionen för att nå en tillräcklig fosforreduktion. Att säkerställa att en tillräckligt hög del fosfor reduceras från små avlopp är en del i arbetet med att uppnå god ekologisk status i våra sjöar och vattendrag. Tillsynen av fosforfällorna är därför en viktig del i tillstånds- och tillsynsnämndens arbete.

Det är fastighetsägaren som är verksamhetsutövare och skyldig att se till att fosforfällan fungerar och att filtermaterialet byts ut vid behov. På samma sätt är det verksamhetsutövaren som är skyldig att se till att rätt fällningskemikalier tillsätts i rätt mängd och på rätt sätt. Undersökningar i andra delar av landet visar på att brister i fosforavskiljningen är vanligt förekommande och att flertalet av fastighetsägarna inte byter filtermaterialet i den omfattning som krävs. Detta föranleder en ökad tillsyn av de avloppsanläggningar som har en fosforfälla eller har krav på tillsättning av fällningskemikalier. Det är oklart hur många som har fosforfällning eller en fosforfälla.

5.2.12. Tillsyn i vattenskyddsområden

Tillgången till rent dricksvatten är ett av människans mest grundläggande behov, vilket gör tillsynen av verksamheter inom vattenskyddsområden till en prioriterad uppgift. Tillsynen omfattar både kontroll av hur huvudmannen för vattentäkten uppfyller sina krav inom vattenskyddsområdet och tillsyn av verksamheter som kan påverka vattenskyddet.

Kommunen har ett stort behov av att stärka arbetet med skyddsåtgärder inom vattenskyddsområden i Höörskommun. Miljöenheten kommer att genomföra fler uppsökande tillsynsinsatser inom skyddade områden och arbeta för en tätare dialog med huvudmannen kring aktiviteter och eventuella risker inom både primära (grönmarkering) och sekundära (orangemarkering) skyddszoner.

Som en del av miljöenhetens interna arbete kartläggs verksamheter och aktiviteter inom vattenskyddsområden för att bedöma om de är tillåtna eller ej. Om en verksamhet strider mot försiktighetsprincipen kommer särskilda åtgärder att krävas. Kartläggningen inkluderar även verksamheter utanför vattenskyddsområden som kan påverka vattenkvaliteten via avrinningsområden, vilka också ingår i riskbedömningen.

Genom ökad tillsyn och en förstärkt samverkan med huvudmannen ska skyddet av kommunens vattentäkter säkerställas och förbättras. Planerad tid cirka 100 timmar under år 2025

Figur 2. Vattenskyddsområden inom Höors kommun.

5.2.13. Tillsyn naturreservat och skyddade områden

Tillstånds- och tillsynsnämnden har tillsyn på ett naturreservat som finns i kommunen, Tegeldammarna- Lergravarna. Resterande 16 naturreservat har Länsstyrelsen tillsynsansvaret. Tillsynen av naturreservat omfattar bland annat uppföljning av hur skötselplanerna efterlevs av huvudmannen för respektive reservat. Tillsynen genomförs enligt en fastställd plan där behovet bedöms utifrån reservatets storlek och besöksfrekvens.

För naturreservat där kommunen inte har tillsynsansvar kommer samma strategi att tillämpas som för vattenskyddsområden, där särskild uppmärksamhet riktas mot verksamheter som kan påverka naturvärdena negativt.

En kartläggning av verksamheter i anslutning till eller inom naturreservat och andra skyddade områden kommer att ge en bättre överblick över potentiella miljörisker. Verksamheter som utgör en risk för miljön och människors hälsa kommer att omfattas av krav på särskilda försiktighetsåtgärder, och vid behov kommer Länsstyrelsen att informeras om relevanta ärenden.

Figur 3. Naturreservat, dess storlek samt när de bildades

5.2.14. Strandskydd

Tillstånds- och tillsynsnämnden övervakar och handlägger strandskyddsdispenser i Höörskommun, med undantag för statligt skyddade områden såsom naturreservat. Tillsyn sker i första hand genom klagomål eller vid ansökningar från företag och privatpersoner.

Strandskyddsbestämmelserna i miljöbalken är för närvarande under utredning, och i början av 2024 överlämnades en utredning till regeringen med förslag på förändringar. Inga beslut har ännu fattats, och det är oklart hur eventuella lagändringar kan komma att påverka tillsynsmyndighetens behov. Miljöenheten kommer att följa utvecklingen och ta hänsyn till detta vid nästa revidering.

Tillstånds- och tillsynsnämnden bedriver i dagsläget ingen uppsökande tillsyn av strandskyddsbestämmelserna, då behovet för detta bedöms som lågt. Däremot kommer miljöenheten att inleda ärenden vid klagomål eller om det framkommer kännedom om att byggnader har uppförts utan strandskyddsdispens.

I samråd med Plan-, bygg- och projektenheten kommer det i samband med ansökningar om bygglov att kontrolleras om den aktuella byggnaden kräver strandskyddsdispens. Det beräknas inkomma cirka 10–15 ansökningar per år.

Tabell 11. Totala behov av tillsyn inom skyddade områden

Tillsynsområde: Skydd av områden	Antal objekt/ ärenden	Planerad tid (timmar)	Kommentar	Tillsynsbehov
Vattentäkt (reserv)	1	20	Ringsjön	Hög tillsynsbehov
Grundvattentäkter (aktiva)	4	32	Mittskåne Vatten har 4 st grundvattentäkter (3 har beslutade vattenskyddsområde)	Hög tillsynsbehov
Vattenskyddsområde en allmänna	3	50	Tillsyn av otillåtna aktiviteter som saknar tillstånd/beslut	Hög tillsynsbehov

Naturresevat länsstyrelsen	16	16	Remissinstans, tid läggs på inkommande eller begäran om yttrande.	Normalt tillsynsbehov
Naturresevat kommunala	1	10	Tillsyn sker vid händelsestyrd tillsyn och aktiviteter som söks närintill eller inom naturresevatet	Hög tillsynsbehov

5.2.15. Tillsyn över befintliga förorenade områden

Inom Höörskommun har 25 identifierade förorenade områden samt 44 tidigare identifierade områden, där majoriteten av riskklass 2 och 3 utgörs av deponier. Utöver dessa finns 22 oklassade områden som har fått krav på att genomföra en MIFO 1-utredning, enligt en separat handlingsplan på detaljnivå. Det finns även ett behov av att utreda MIFO 2 och fortsätta följa upp arbetet av nedlagda deponier med riskklass , 2 och 3. Kommunen har 10 nedlagda deponier klassade som risk 1 och 2.

För 2025 planeras en tillsynstid på 300–400 timmar för förorenad mark. Färre objekt kommer att utredas under året då vissa områden anses avslutade och inga ytterligare åtgärder krävs i nuläget. En del av tillsynsresurserna kommer att riktas mot samverkan med Länsstyrelsen för att inventera PFAS-områden, vilket är ett tidskrävande arbete.

Dessa insatser är avgörande för att minska föroreningshalterna i miljön och bidra till att uppnå miljömålet om en giftfri miljö. I de fall där föroreningsansvaret inte är fastställt måste ansvarsutredningar genomföras för att identifiera den ansvariga verksamhetsutövaren och rikta krav mot dem.

En ansvarsutredning kan ta mellan 2 och 100 timmar per ärende. Det är Tillstånds- och tillsynsnämndens ansvar att genomföra dessa utredningar och rikta krav på åtgärder mot de ansvariga. Om det inte går att fastställa någon ansvarig, finns möjlighet att söka bidrag för saneringsinsatser.

En handlingsplan för förorenade områden finns i bilaga 1.

5.2.16. Tillsyn övriga miljöfarliga verksamheter

Tillstånds- och tillsynsnämnden kommer i samband med inventering och löpande uppsökande tillsyn att identifiera verksamheter som är anmälningspliktiga eller bör ingå i en tillsynsintervall. Syftet med denna strategi är att säkerställa att verksamheter som kräver tillsyn fångas upp och hanteras i enlighet med miljölagstiftningen. Miljöenheten arbetar även för att öka förståelsen och efterlevnaden av miljölagstiftningen samt minska

verksamheternas miljöpåverkan. En positiv följd effekt är att det skapar en mer rättvis konkurrenssituation för de verksamheter som följer regelverket.

Under 2025 förväntas ingen större exploatering i kommunen. Däremot har flera underleverantörer och mindre aktörer identifierats som kan behöva tillsyn. Det kan exempelvis röra sig om hobbyverksamheter som har vuxit och utvecklats till företag med en miljöpåverkan som kräver tillsyn.

När det gäller hantering av jordmassor har det tidigare noterats att vissa aktörer hanterat jordmassor på ett felaktigt sätt. Detta medför att tillsynen inom området fortsatt är viktig, även om tillsynsbehovet varierar beroende på pågående aktiviteter. Uppsökande tillsyn kommer därför att ske löpande i samband med andra inplanerade inspektioner för att säkerställa att hanteringen sker på ett miljöriktigt sätt. Eftersom denna tillsyn är händelsestyrd kan den uppskattade tiden för 2025 inte anges i förväg.

5.2.17. Energitillsyn

Tillsynen bedrivs genom att krav ställs på att företagen ska göra energikartläggningar och visa på hur energibesparingar kan ske. Om anläggningen använder fossila bränslen som energi ska miljöenheten förespråka eller kräva att bästa tillgängliga teknik ska tillämpas för att minska på energianvändningen. Arbetet bedrivs både inom ramen för ordinarie tillsyn och i form av informationskampanjer riktade till andra typer av verksamheter med hög energiförbrukning. Handläggningstid för energitillsyn kommer ingå i planerad tillsyn för verksamheten/objekt/ärendet.

Samtliga handläggare ska planera energitillsyn inom respektive område.

5.2.18. Projektinriktad tillsyn

Varje år initierar de centrala myndigheterna tillsynsprojekt som kommunerna har möjlighet att delta i. Dessa projekt är viktiga eftersom de ger kommunen stöd och vägledning från centrala myndigheter, samtidigt som de bidrar till att stärka den lokala tillsynens kvalitet och ge fördjupad kunskap inom specifika områden.

Under 2025 kommer miljöenheten att prioritera styrd och behovsprioriterad tillsyn, vilket innebär att resursbehovet huvudsakligen läggs på löpande och uppsökande tillsyn enligt tidigare nämnda strategier. Dock planerar miljöenheten att delta i ett till två tillsynsprojekt som bedöms vara särskilt relevanta för kommunen.

Utöver detta kommer inventering att ske av verksamheter som kan bidra till spridning av PFAS i grundvatten och ytvatten, vilket är en viktig del i det fortsatta arbetet för att minska föroreningar och skydda vattenkvaliteten.

5.3. Händelsestyrd tillsyn

Oförutsägbara aktiviteter som inkommer till tillsynsmyndigheten kategoriseras som händelsestyrd tillsyn. Nedan anges en prognos hur kommande år kan komma att se ut. Händelsestyrd tillsyn är svår att förutse men en uppskattad tid ger enheten en uppfattning vilka resurser som kan förväntas behövas.

5.3.1. Renhållning och återvinning

Tillstånds- och tillsynsnämnden ansvarar för handläggningen av ansökningar om undantag från renhållningsordningen. Ansökningar och anmälningar kan variera men en uppskattad mängd är 100 stycken vilket motsvarar 150-200 timmar per år handläggning av inkommande.

Utredningar av klagomål om nedskräpning i naturen, uppläggning/mellanlagring av avfall med mera kan också variera från år till år. Det kräver en handläggning att säkerställa att rivningsavfall, eller annat avfall såsom till exempel schaktmassor som används för anläggningsändamål, inte innebär risker för människors hälsa eller miljön. Antal ärenden per år varierar mellan 60-100 stycken.

Dispens för eldning av trädgårds- och parkavfall

Lag om förbud att elda med trädgårds- och parkavfall kom 2024. Vallborgsfirande och liknande ska ansökan om dispens hos miljöenheten. Under 2024 fick miljöenheten cirka 25 ärenden för bedömning, vilket motsvarar ca 30 timmar handläggning. I år planeras cirka 15 tal ansökningar inkomma pga förändrad vägledning.

5.3.2. Avlopp

Inventeringstakten påverkar hur många ansökningar kommer in per år då flertalet av ansökningarna avser en gammal anläggning som behöver utrustas eller bytas ut. Det kommer in ca 40-50 ansökningar om att anlägga enskild avloppsanläggning och handläggningen tar ca 160 timmar i anspråk.

5.3.3. Ärenden berörande förorenade områden

Inom de kommande åren förväntas flera ombyggnationer ske där avfall används för anläggningsändamål. Miljöenheten kommer behöva bevaka inkommande lovärenden för att avgöra om enskild handläggning krävs. Väganläggning och markförbättringar räknas öka under 2025. Det finns risk för att massor och material med höga föroreningshalter används då det anses som ett billigare alternativ än rena massor eller produkt.

Under de senaste två åren har olyckor, utsläpp och läckage ökat inom kommunen. Miljöenheten har utvecklat en tätare dialog med räddningstjänsten för att samverka kring efterbehandling av områden som har förorenats. Miljöenheten kommer vara mer närvarande vid saneringsarbete för att sanering och återställandet ska ske på korrekt sätt. Därför anses resursbehovet fortfarande vara högt och egeninitierad tillsyn på prioriterade områden.

5.3.4. Strandskydd

Tillstånds- och tillsynsnämnden övervakar och handlägger strandskyddsdispenser i Höörskommun med undantag av statligt skyddade områden (reservat med mera). Tillsyn sker via ett klagomål eller ansökan från företag och privatpersoner.

I dagsläget pågår en utredning som ser över den befintliga strandskyddslagstiftningen. På regeringens webbplats går att läsa följande:

” Utredningen ska föreslå författningsändringar och andra åtgärder som innebär att strandskyddet görs om i grunden genom en ökad differentiering som tar hänsyn till att tillgången till sjöar och stränder, befolkningstätheten och exploateringstrycket varierar i landet. – Förslagen ska dels syfta till att förbättra förutsättningar för bostäder och näringsverksamhet främst för småföretagare, besöksnäring och gröna näringar i områden med lågt exploateringstryck.”

Det är i dagsläget inte klart på vilket sätt de kommande förändringarna påverkar tillsynsmyndighetens behov. Men miljöenheten kommer se över detta vid nästa revidering.

5.3.5. Ärenden rörande anmälan, ansökan och dispenser

Tillstånds- och tillsynsnämnden hanterar många olika typer av anmälningar enligt miljöbalken samt anmälningar, ansökningar och dispenser enligt olika typer av föreskrifter. Dels kan det gälla anmälningar av nya miljöfarliga verksamheter, dels kan det vara anmälningar och tillståndsansökningar inom vattenskyddsområden eller naturreservat. Anmälan om spridning av bekämpningsmedel och slam är anmälningar/ansökningar som kräver högre krav på försiktighetsmått för att kunna uppnå en god vattenstatus inom kommungränsen och påverkan på Ringsjön. Nämnden är skyldig att hantera ärendena och det är en viktig del i tillsynsarbetet, eftersom den är genom hanteringen som villkor sätts för på vilket sätt miljöfarliga verksamheter får bedrivas.

5.3.6. Anmälan om vindkraftsanläggning

Tillstånds- och tillsynsnämnden tar emot anmälningar enligt miljöbalken för anmälningspliktiga vindkraftverk på land och är samtidigt tillsynsmyndighet enligt miljöbalken för dessa. Hörs kommun har tre anmälningspliktiga vindkraftverk som faller under en tillsynsintervall på tre år. Inga nya anläggningar förväntas registreras under 2025.

5.3.7. Anmälan om dagvattenanläggning

För att anlägga en anläggning för rening av dagvatten krävs en anmälan till tillstånds- och tillsynsnämnden. Tillstånds- och tillsynsnämndens uppdrag är att bedöma anläggningens reningsfunktion och dess lokalisering. I dagsläget anmäls få anläggningar, men i samband med att utökade krav på dagvattenhantering ställs i detaljplaner kommer fler anläggningar att bli anmälningspliktiga. Tid för handläggning varierar och kommer redogöras vid uppföljningen. Handläggningstiden debiteras efter nedlagd tid, d.v.s. timavgift.

5.3.8. Anmälan eller ansökan om värmepumpar

För installation av värmepumpar som har utvinning av värme ur mark, ytvatten eller grundvatten krävs tillstånd. Tillståndet förenas med försiktighetsmått. Inga anmälningar eller tillstånd krävs för luftvärmepumpar. Vanligen inkommer cirka 20 stycken ansökningar per år. Miljöenheten tror inte att en ökning av ansökningar kommer att ske under 2025 på

grund av en stabilare energiutveckling. Handläggningstiden är cirka tre timmar per ansökan, med extra handläggningstid för större anläggningar.

5.3.9. Klagomålsärenden

Antalet klagomål inom miljöenhetens område har varierat under flera år men ökat de senaste åren. Klagomålen rör bland annat avfallsbränder, nedskräpning och olyckor. Tidsåtgången är svår att beräkna eftersom vissa klagomålsärenden är mycket långdragna och tar stora resurser i anspråk. Detta kan ta tid ifrån den styrda och behovsstyrda tillsynen.

5.4. Skattefinansierad tillsyn

5.4.1. Remisshantering

Hantering av remisser är omfattande och tar stora resurser i anspråk. Enheten arbetar med remisser rörande bygglov och rivningslov för att underlätta beslutsfattande inom Plan, projekt och byggenheten, samtidigt som miljöenheten har en viktig roll i samband med att miljöfarliga verksamheter ansöker om tillstånd från Länsstyrelsen för sin verksamhet. Miljöenheten yttrar sig även på samråd, detaljplaner och översiktsplaner för ett förebyggande arbete. Tillstånds- och tillsynsnämndens kunskaper om lokala förutsättningar är viktiga att ta hänsyn till när en verksamhet ska etableras. Nämnden besvarar även remisser från Länsstyrelsen rörande vattenverksamhet. Resursbehovet för att hantera remisser har ökat jämfört med tidigare år.

5.4.2. Inventeringsarbete

Miljöenheten har tillsyn på många olika typer av verksamheter som inte är tillstånds- eller anmälningspliktiga. Detta innebär att verksamheterna kan starta utan att meddela tillstånds- och tillsynsnämnden. Detta medför att regelbunden inventering av tillsynsobjekt måste ske för att nämndens tillsynsregister ska vara uppdaterade. Arbetet bedrivs genom inhämtade uppgifter från Statistiska centralbyrån (SCB) men det finns många hobbyverksamheter som inte är registrerade hos Skatteverket. Det finns ett stort behov att se över identifierade verksamheter inom Höörskommun.

5.4.3. Administrativa ärenden

Inom administrativa ärenden finns handläggning av miljöstraffavgifter, åtalsanmälningar och klassificeringar av verksamheter. Enligt förordningen om miljöstraffavgifter (2012:259) är tillstånds- och tillsynsnämnden skyldig att fatta beslut om miljöstraffavgifter om en överträdelse har skett. Beslut om miljöstraffavgifter varierar men har ökat under det senaste året. Eftersom avgiften tillfaller staten är detta en arbetsuppgift som finansieras via skattemedel.

En uppskattning hittills bedömde miljöenheten att cirka 10 händelser om året skulle kunna vara straffbara. Tillstånds- och tillsynsnämnden har en skyldighet att anmäla misstanke om brott till Åklagarkammaren.

Alla verksamheter som är tillstånds- eller anmälningspliktiga enligt miljöbalken eller som ska betala en fast årsavgift för sin tillsyn ska klassificeras och beslut ska fattas om tillsynsavgifter. Tillstånds- och tillsynsnämnden ska med regelbunden tillsyn se över tillsynsbehovet och besluta om en ny klassificering.

6. Hälsoskydd

Syftet med hälsoskyddstillsynen är att främja människors hälsa. Olägenhet för människors hälsa är ett grundläggande begrepp i hälsoskyddstillsynen. Med olägenhet för människors hälsa avses enligt miljöbalken en störning som enligt medicinsk eller hygienisk bedömning kan påverka hälsan och som inte är ringa eller helt tillfällig.

Hälsoskydd består av kontroll av bland annat undervisningslokaler, bassängbad och hygienlokaler. Vid denna typ av tillsyn är verksamhetsutövarna företagare eller den offentliga sektorn. Därutöver hanteras olika klagomålsärenden. Tillsynen innebär kontroll av hur lagen efterlevs samt information och rådgivning.

Inom hälsoskyddsområdet finns drygt 45 verksamheter som betalar årliga tillsynsavgifter och som i och med detta ska ha regelbunden tillsyn. Tillstånds- och tillsynsnämndens tillsynsansvar omfattar dessutom ytterligare verksamheter som kan påverka människors hälsa, men som sällan har regelbunden tillsyn. Dessa betalar tillsynsavgifter utifrån faktisk, nedlagd tillsynstid för verksamheten. Tillsynen sker då oftast i projektform.

Tillsyn av hälsoskyddsverksamhet riktar sig framförallt mot verksamheter och består i huvudsak av två delar – kontroll av hur lagen efterlevs respektive information och rådgivning.

6.1. Styrd tillsyn

6.1.1. Skolor och förskolor

Inom Höörskommun finns 17 förskolor, 10 grundskolor och en gymnasieskola. Inspektioner utförs vartannat år. Under kommande tillsyn kommer fokuseras på inomhus- och utomhusmiljön, buller, kemikalier i produkter samt ventilation och städrutiner. Övan nämnda moment kommer att täckas in i den befintliga tillsynstiden för varje skola. Antalet skolor och förskolor anser öka i takt med att kommunen växer, varför den totala tillsynstiden för skolor och förskolor ökar med ett par anläggningar per år. Den totala tillsynstiden för skolverksamheterna beräknas uppgå till cirka 250 timmar per år. Samtliga skolor och förskolor hade tillsyn år 2024. Under 2025 kommer endast uppföljande kontroll ske på skolor som har fått ett beslut om utredning eller åtgärd.

Planerad intäkt

Cirka 220 000 kr planerad intäkt för tillsyn av skolverksamheter.

6.1.2. Hygienlokaler med stickande eller skärande verksamhet

Inom Höörskommun finns 11 registrerade verksamheter som utför stickande eller skärande behandlingar, till exempel fotvård, tatuerare och akupunktur. Inspektion utförs

vartannat år på alla typer av hygienlokaler med stickande eller skärande verksamhet. Behovet av tillsyn beräknas öka något de kommande åren i takt med att nya verksamheter tillkommer.

Från och med 1 juli 2021 är det förbjudet att utan anmälan driva eller arrangera verksamhet där allmänheten yrkesmässigt erbjuds hygieniska behandlingar som innebär risk för blodsmitta eller annan smitta på grund av användningen av skalpeller, akupunktur nålar, piercingsverktyg eller andra liknande skärande eller stickande verktyg. Även befintliga stickande skärande verksamheter som tidigare inte har varit anmälningspliktiga blev nu skyldiga att anmäla sin verksamhet. Detta leder till att miljöenheten har ett större behov att utföra tillsyn av dessa verksamheter baserat på den nya lagstiftningen.

Den totala tillsynstiden för hygienlokaler med stickande eller skärande verksamhet som ingår i den styrda tillsynen beräknas uppgå till cirka 60 timmar per år. Övriga anmälningspliktiga verksamheter ingår i den behovsprioriterad tillsynen som kontrolleras enligt intervall och efterdebiteras.

Under 2025 kommer tillstånds- och tillsynsnämnden utföra mer uppsökande tillsyn och kvalitetssäkra att verksamheterna är registrerade och får tillsyn av berörd myndighet.

Planerad intäkt

Cirka 70 000 kronor planerad intäkt för tillsyn av anmälningspliktiga hygieniska verksamheter.

6.1.3. Bassängbad

Till bassängbad räknas bland annat bassängbad och plaskdammar som är upplåtna åt allmänheten eller som annars används av många människor. Inom Höörskommun finns totalt nio bassängbad och spa. Tillsyn av bassängbad sker varje eller vartannat år. Behovet av tillsyn av bassängbad beräknas vara oförändrat de kommande åren. Den totala tillsynstiden för bassängbad ingår i den styrda tillsynen och beräknas uppgå till cirka mellan 18-36 timmar per år. Under år 2025 planeras uppföljande tillsyn ske löpande under året.

Planerad intäkt

Cirka 35 000 kronor planerad intäkt för tillsyn av bassänger.

6.2. Behovsprioriterad tillsyn

6.2.1. Strandbad

Miljöenheten har tillsynsansvar för badplatser i kommunen, sex stycken badplatser är kommunala. Ingen av dessa klassificerad som EU-bad. Vattenkvaliteten vid badplatserna påverkas av många faktorer som exempelvis väder, strömmar och de potentiella källor till

föroreningar som finns i området. Vanliga orsaker till försämrade badvattenkvalitet är olika smittor och föroreningar från djur och människor samt algblooming.

Kommunens strandbad har ett stort antal besökare varje år. Brister i skötsel kan leda till personskador vid bad och vistelse vid badet. Brister i badvattenkvalitet kan leda till smitta och spridning av sjukdomar som påverkar många personer. Tillstånds- och tillsynsnämnden har för närvarande avstämning med gatuparkenheten, som ansvarar för skötsel och provtagning av strandbaden, varje år.

Rutiner för vattenprovtagning finns och provtagning sker varje säsong och skickas in till miljöenheten för kännedom och granskning. Vid avvikelser kan miljöenheten utföra tillsyn på anläggningen. Verksamheten ska ha goda rutiner samt löpande informera allmänheten om badvattenkvalitet och vid behov avråda från bad.

Handläggningstid för strandbad uppgår till cirka 30–40 timmar per år.

Planerad intäkt

Debitering påbörjas under 2025.

6.2.2. Solarier

Inom Höörskommun finns ett solarium i dagsläget. Tillsyn av solarier sker var tredje år och i år planeras tillsyn på det enda solarier som är registrerat i kommunen. Behovet av tillsyn beräknas vara oförändrat de kommande åren. Den totala tillsynstiden för solarium beräknas uppgå till cirka tre timmar per tillsynstillfälle och efterdebiteras.

6.2.3. Ej anmälningspliktiga hygienlokaler

Detta omfattar hygienverksamheter som inte innebär någon risk för blodsmitta eller annan smitta. Till dessa verksamheter hör till exempel barberare utan kniv, frisörer, massage och skönhetssalonger. Verksamheter som har brister i sina rutiner för hygien och materialval kan skapa stor skada för den enskilde individen. Med tanke på smittorisken anser tillstånds- och tillsynsnämnden att tillsyn av dessa verksamheter framöver ska utföras med ett intervall på var tredje eller var femte år.

Tillsyn av ej stickande eller skärande verksamheter fokuserar på hygien och egenkontrollprogram. I nuläget finns cirka 50 kända verksamheter. Förnyad inventering behövs emellertid. Ej anmälningspliktiga verksamheter debiteras efter nedlagd tid, d.v.s. timavgift. Tillsyn av nagel- och massageverksamheter kommer att ske under 2025.

Planerad intäkt

Okänt

6.2.4. Lokaler för vård

De som bor på vårdboenden tillhör en riskgrupp, samtidigt som de verksamhetsutövare som driver vårdboenden ofta har god kunskap om en god boendemiljö. Behovet av tillsyn bedöms till ett intervall på fem år.

Lokaler för vård är till exempel vård- och omsorgsboenden, gruppboendestäder och träffpunkter. Totalt sett finns det drygt 21 sådana verksamheter i Höörskommun. Tillsynstiden för vårdlokaler beräknas uppgå till cirka tre timmar per anläggning och efterdebiteras. Tillsyn inom detta område kommer inte ske under år 2025.

6.2.5. Hotell, campinganläggningar och motsvarande

Miljöenheten har ett tillsynsansvar för verksamheter för tillfälligt boende till exempel hotell och campingar. Då boendet på dessa verksamheter är tillfälligt anses ett tillsynsintervall mellan tre till fem år vara tillräckligt beroende på dess storlek. Utöver detta utför miljöenheten tillsyn om det inkommer klagomål på verksamheterna. Det finns cirka 25 anläggningar som debiteras efter nedlagd tid. Tillsyn inom detta område kommer inte ske under år 2025.

6.2.6. Flerbostadshus och bostadsrätter samt radontillsyn

Tillsyn av flerbostadshus behövs för att sprida kunskapen om hur betryggande en bostad ska vara enligt miljöbalkens definitioner och för att tydliggöra vilket ansvar fastighetsägaren har. Invånarna spenderar en stor del av sin tid i sin bostad, varför brister i inomhusmiljön kan orsaka svåra besvär såsom sömnsvårigheter, stresssymptom, allergier eller andningsrelaterade besvär. En god inomhusmiljö leder till friskare medborgare.

Miljöenheten har utfört tillsyn i samband med inkommande klagomål från hyresgäster och bostadsrättsinnehavare.

I syfte att bedriva tillsynen där den gör mest nytta, har miljöenheten tidigare inventerat bostadsföreningar och större hyresvärdar för att förbereda inför kommande projekt. De områden som är viktiga i tillsynen är bland annat kontroll av egenkontrollprogram hos fastighetsägarna samt kontroll av fukt, mögel, ventilation och avfallshantering samt radon. Miljöenheten bedömer att flerbostadshus med fler än 10 lägenheter kommer få tillsyn under 2025. Tillsynstid beräknas uppgå mot 200 timmar.

6.2.7. Idrottslokaler, gym och träningslokaler

Tillsynsbehovet för idrottslokaler, gym och träningslokaler bedöms vara lågt. Brister i städning och hygien leder troligtvis till att besökarna väljer andra träningslokaler, varför detta verksamhetsområde till viss del är självreglerande. En viss regelbunden tillsyn av verksamheterna bör ändå ske för att undvika att besökarna utsätts för till exempel smittspridning.

I dagsläget uppskattas det finnas omkring 22 verksamheter i denna kategori och planeras 4 timmar per objekt vilket motsvarar 88 timmar. Tillsynsintervallen är var femte år och debiteras efter nedlagd tid. Ingen tillsyn sker under 2025.

6.2.8. Kosmetiska och hygieniska produkter

Tillsynen omfattar kontroll av innehåll och märkning av kosmetiska och hygieniska produkter. Detta är viktigt för att säkerställa att produktens innehåll är tillåtet i Sverige och

att det inte kan vara skadligt. Särskilt viktigt är detta för produkter som riktar sig till barn. Tillsynen sker framförallt i samband med tillsynsprojekt för att den ska vara effektiv. Handläggning av ärenden är enligt timtaxa. Inga planerade projekt kommer utföras under år 2025.

6.3. Händelsestyrd tillsyn

6.3.1. Klagomålsärenden

Inkommande klagomålsärenden berör framförallt problem med inomhusmiljön i den egna bostaden, buller, lukt och skadedjur. Miljöenheten har en god rutin för klagomålshanteringen, men flera klagomålsärenden är ändå mycket långdragna och kräver därmed mycket handläggningstid. Det behövs resurser och kompetens inom miljöenheten för att samtliga handläggare ska kunna hantera grundläggande handläggning av ett klagomålsärende.

6.3.2. Anmälan enligt § 38

Anmälningsplikten i 38 § i förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd innebär att vissa verksamheter ska anmälas till tillstånds- och tillsynsnämnden innan den påbörjas. De verksamheter som omfattas av den 38 § är yrkesmässig hygienisk verksamhet som innebär risk för blodsmitta eller annan smitta på grund av användning av stickande eller skärande verktyg, bassängbad och vissa skolverksamheter.

6.3.3. Lokala föreskrifter

I de lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljö finns särskilda bestämmelser som ska följas, till exempel krav på tillstånd för installation av värmepump, regler för tomgångskörning och eldning. Miljöenheten kommer under 2025 se behovet av revidering av föreskrifterna.

6.4. Skattefinansierad tillsyn

6.4.1. Radon i enbostadshus

Miljöenheten har ett ansvar för tillsyn av radon i enbostadshus. De som bor i enbostadshuset är i de flesta fall också fastighetsägare och det är då deras eget ansvar att mäta och åtgärda radon. En viss tillsyn behöver dock göras regelbundet. Ett tillsynsintervall på 15 år anses tillräckligt.

Miljöenhetens framtida tillsyn för radon i enbostadshus kommer att vara i form av information till hushållen via utvalda kanaler.

6.4.2. Remisser

Remisser till miljöenheten inkommer huvudsakligen från kommunala sektorer och nämnder. Miljöenhetens svar på remisser sker i form av delegationsyttranden. Miljöenheten yttrar sig på ungefär hälften av alla remisser som inkommer till enheten. Remisserna utgörs främst av ansökningar om bygglov samt ett mindre antal remisser från polismyndigheten gällande bland annat tillfälliga evenemang.

6.4.3. Mätning av bakgrundsstrålning

Olyckan i Tjernobyl 1986 orsakade radioaktivt nedfall över delar av Sverige. För att kartlägga förhöjd radioaktivitet i landet utfördes då mätningar. Det fanns dock svårigheter att veta om radioaktiviteten var förhöjd, då det inte fanns några ursprungliga värden att relatera till. Av den anledningen utförs idag bakgrundsmätningar av radioaktivitet på utvalda platser i hela landet. Detta ger fakta om bakgrundsvärden samt en tidig indikation om värdena förhöjs.

I Höörskommun finns fyra mätpunkter för bakgrundsstrålning, där ordinarie mätning sker var sjunde månad. Totalt tar mätningarna och registreringen av mätvärden en dag i anspråk (per tillfälle) för en inspektör.

Utifrån rådande omständigheter i Ukraina förtätades de regelbundna bakgrundsmätningar som genomförs till att ske varje till var tredje månad. Detta ska fortsätta även under 2025 enligt nuvarande information från Länsstyrelse Skåne. Senaste ordinarie mätning gjordes februari och nästa ordinarie mätning ska ske under september. De utökade mätningarna ska ske maj/juni och december. Miljöenheten kommer omvärldsbevaka och fortsätta följa de råd som lämnas av Länsstyrelsen Skåne.

6.4.4. Smittskyddsärenden

Miljöenheten agerar som tillsynsmyndighet och resurs i de fall ett smittskyddsrelaterat problem uppstår i kommunen. De vanligast förekommande fallen är smitta av legionella men det kan även förekomma smitta från djur. Vid smitta kan miljöenheten få tillsynsansvar från andra statliga myndigheter som sedan måste rapporteras.

6.4.5. Administrativa ärenden

Inom administrativa ärenden ska revidering av verksamheternas klassning ingå för att planera vilken tillsynstid verksamheten behöver. Alla verksamheter som är tillstånds- eller anmälningspliktiga enligt miljöbalken eller som ska betala en årlig avgift för sin tillsyn ska klassificeras.

Handläggning av miljöstraffsavgifter och åtalsanmälningar är också administrativa ärenden. Miljöstraffsavgifterna tillfaller staten. Nedlagd handläggningstid kan ej debiteras varav denna arbetsuppgift finansieras via skattemedel.

7. Uppföljning

Utförd tillsyn ska följas upp löpande under året och redovisas kvartalsvis till tillstånds- och tillsynsnämnden. Uppföljning kommer ske i samband med framtagning av nyckeltal samt redovisad tillsynstid och intäkter. Mål för kostnadstäckningsgraden bör vara 60-70 %. Vi utvärderar resultatet av tillsynen samt om vi uppfyller miljökvalitetsmålen. Vid uppföljning ser vi över tillsynsstrategin och reviderar den ifall det finns ett behov. Under 2025 fortsätter det interna kvalitetsarbetet och tidsredovisning per område samt per handläggare. Årsredovisning för föregående år redovisas i ett separat dokument.

7.1. Beräkning av tillsynsbehov

För att myndigheten ska kunna utföra det identifierade behovet för de olika tillsynsområden sker inventera av de befintliga verksamheter löpande samt revidering/omklassning av verksamheterna där nämnden har tillsynsansvaret. Inventeringsarbetet kräver mycket tid, uppskattningsvis 50–150 timmar. Behovet av inventering sker löpande då detta ger myndigheten mer korrekta siffror inom de fyra kategorier som nämndes i början av tillsynsplanen. Utifrån korrekta siffror kommer vi kunna beräkna behovet av resurser och därmed bedöma om vi behöver tillsätta resurser för att kunna utföra vår tillsynsplikt.

7.2. Tidsredovisning

Arbetet med tidsredovisning fortsätter för varje ärende och objekt som genomförs. I systemet kommer vi redovisa debiterbar tid samt ej debiterbar tid. Detta ska ge ett underlag som tydligt redogör vad nämnden tar betalt för och vad som faller inom den skattefinansierade tillsynen. Tidsredovisning för de övriga områdena kommer också att redovisas. De områden som inte kan tidsredovisas kommer följa en schablonbild. Sammanställningen redovisas i årsrapporten för föregående år.

7.3. Tillsynsintervall

I samband med inventeringen kommer befintliga registrerade verksamheter i miljöenhetens ärendehanteringssystem ha en tydligare inställning på vilken tillsynsintervall de faller inom. På detta sätt kommer handläggaren och enheten ha enklare att ta fram vilka verksamheter ska ha tillsyn varje verksamhetsår.

7.4. Kompetensförsörjning och resurs

Varje år revideras en kompetenskartläggning för respektive handläggare samt en helhetsbild över miljöenhetens kompetens. För närvarande har enheten åtta inspektörstjänster inom miljöenheten. Utbildning och kompetensförsörjning ska vara i linje med tillsynsplanen och behovsutredningen. Varje handläggare har en funktionsbeskrivning som talar om dess ansvarsområde baserad på miljöenhetens aktivitet. Funktionsbeskrivningen grundar sig bland annat på inspektörens kunskap och erfarenhet

samt resultat av tillsynsarbetet för tidigare år. Miljöenheten anser att det ska finnas tillräckligt med kompetens inom enheten för att utföra den planerade tillsynen år 2025.

7.5. Ärendehanteringssystem

Fortsatt kvalitetsutveckling av enhetens ärendehanteringssystem. Arbete innefattar implementering av nya rutiner och registervård. Vissa funktioner och mallar revideras löpande för att effektivisera handläggningen och dess skrivelser. Fokus ligger på att korta ner onödiga processteg och underlätta för handläggaren med tydliga och färdiga skrivelser så att ärendet kan hanteras under kortare tid. Detta tar tid från övriga områden.

Ärendehanteringssystemet ska senare förse med e-tjänster då inkommande handlingar registreras direkt i systemet. Detta kräver mycket tid och resurs för att konvertera befintliga blanketter och mallar till digitala blanketter/e-tjänster. Under år 2025 är cirka 300 timmar avsatta.

7.6. Förebyggande arbete

Miljöenheten har ett mål att fokusera på förebyggande arbete genom att ge information, rådgivning och vägledning för de verksamheter som önskar etableras inom kommunen eller ändra sin befintliga. Ett förebyggande arbete leder till att verksamheter blir mer rättssäkra och bidrar till resurssmarta etableringar. Genom att främja miljökvalitetsmålen och de nationella målen lägger vi stor vikt i information och rådgivning. Detta leder även till en mer effektivare handläggning då ansökan/anmälan kan bli mer kompletta vid inskickande till miljöenheten.

7.7. Taxan

Den nuvarande taxan är baserat på behov av tillsynstid baserat på risk. Vid hög risk krävs mer tillsynstid, och vid lägre risk krävs färre tillsynstimmar men bevakning på förändring. Under 2025 tillkommer nya lagar som påverkar miljöenhetens tillsynsarbete och ett behov av uppdatering samt revidering kommer att ske under våren då berörda lagar börjar gälla sommar/höst.

7.8. Tillsynsplanens arbete

Tillsynsplanen revideras årligen. Samtliga handläggare som är ansvariga för sina respektive tillsynsområden har granskat och bidragit med innehåll och siffror i planeringen. Sammanställningen görs av biträdande miljöchef och godkänns av kansli- och miljöchef. Nästa revidering sker i början av år 2026.

Godkänd av
Gunilla Dencker Skog
Kansli- och miljöchef

Framtagen av
Natasa Curic
Biträdande miljöchef

Handlingsplan förorenade områden 2024 - 2028

Bilaga 1 tillhörande tillsynsplan 2025 för miljö-
och hälsoskyddsområdet

Mitt i Skåne

Bakgrund och syfte

Ett förorenat område är en plats som är så förorenad att den kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. På ett sådant område överskrider halterna även förorening den lokala bakgrundshalten, det vill säga halten av ett ämne som förekommer naturligt i omgivningen. Området kan utgöras av mark, vatten, ytvatten, sediment och/eller byggnader och anläggningar.

Miljöenheten har tagit fram en handlingsplan som beskriver vilka förorenade områden som finns inom kommunen och hur dessa ska hanteras. Planen syftar till att tydliggöra vilka prioriteringar som ska göras, mål för arbetet med förorenade områden samt anger strategi och tidsplan för de aktiviteter som behöver genomföras. Arbetet med förorenade områden är en viktig del av att uppfylla miljömålet Giftfri miljö. Handlingsplanen ska ge förutsättningar för ett mer strategiskt och systematiskt arbete för att uppnå denna övergripande målsättning.

Under 2018 gav Länsstyrelserna ut en tillsynsvägledning till att arbeta strategiskt med förorenade områden. I vägledningmaterialet finns en mall för hur en handlingsplan kan utformas. Upplägget på föreliggande handlingsplan följer i huvuddrag mallen.

Förorenat område

Ett förorenat område är en plats som är så pass förorenad att den kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. Vid ett sådant område överskrider halterna av en förorening den lokala bakgrundshalten, det vill säga ämnets naturligt förekommande halt i omgivningen. Området innefattar oftast ett markområde men föroreningarna kan även förekomma i grundvatten, sediment eller byggnader. Byggnader kan vara förorenade av den verksamhet som bedrivits, exempelvis via oljespill på golv, förorenat slam i ledningar så som kvicksilver från tandläkarmottagningar. Byggnader kan även vara förorenade av att miljöfarliga ämnen använts vid byggnationen, exempelvis polyklorerade bifenyler (PCB). Risk för föroreningsskada finns så fort någon form av miljöfarlig verksamhet som exempelvis bensinstation, avfallsverksamhet, verkstad, eller liknande bedrivits

på en plats. Misstanke om föroreningsskada finns även vid äldre markutfyllnader så som avfallsdeponier och områden som fyllts ut med förbränningsaska.

Förekomst av förorenade områden

Det finns totalt 44 potentiellt eller konstaterat förorenade objekt/fastigheter i Höörs kommun, där verksamheten som eventuellt orsakat föroreningen är nedlagd. Här ingår även kommunens och privata fastighetsägarnas nedlagda deponier. Av dessa är 22 objekt inventerade och klassade. Övriga är enbart identifierade och "branschklassade" (BK), vilket innebär att det inte finns lika mycket information om objektet och att risken bedöms översiktligt utifrån bransch.

Inventeringsmetodiken MIFO

Begreppet MIFO är en förkortning för Metodik för Inventering av Förorenade Områden. Metodiken har tagits fram av Naturvårdsverket (Rapport 4918). MIFO är ett verktyg som används för att bedöma föroreningssituationen och prioritera fortsatt arbete. Efter inventering tilldelas objektet en riskklass från 1-4, där 1 innebär mycket stor risk för förorening och klass 4 liten risk.

Fördelning av riskklassade objekt framgår av tabell 1 nedan.

	Riskklass					Totalt
<i>MIFO 1</i>	1	2	3	4	oklassade	
<i>MIFO 2</i>	0	1	0	0	-	
<i>Antal</i>	0	8	11	3	22	44

Tillsynsarbetet

Ärenden avseende förorenade områden kan delas in i egeninitierade respektive händelsestyrda ärendetyper. Det egeninitierade tillsynsarbetet är MIFO-arbetet och ska styras mot de prioriterade objekten.

Arbetsprocessen här är att efter en första inventering/identifiering ska tillsynsmyndigheten se till att objektet blir riskklassat enligt metoden MIFO 1 (metodik för inventering av förorenade områden). Blir objektet en riskklass 1 eller 2 är de prioriterat för vidare utredning, det vill säga undersökningar, en så kallad MIFO 2. Efter undersökning kan det bli aktuellt med efterbehandling (sanering eller annan åtgärd). Inom det händelsestyrda arbetet finns t ex granskning av detaljplaner i exploateringsärenden, tillsynsinsatser vid grävarbeten, utsläpp vid olycka mm. Förutom händelsestyrd tillsyn är service, rådgivning och samverkan en stor del av tillsynen inom förorenade områden.

Styrande prioriteringsgrunder

Inom Höörs kommun finns ett behov av att övergripande prioritera mellan de förorenade områdena till följd av resursbrist för att kunna arbeta med den egeninitierade tillsynen i kombination med händelsestyrt.

Miljöenheten bedömer att följande prioriteringsgrunder är relevanta:

- Objekt i riskklass 1 och 2. I första hand de objekt för vilka det finns en ansvarig för utredning och åtgärd.
- Objekt med föroreningar som har hög prioritet i miljöarbetet på grund av hälso- och miljöfarlighet eller motsvarande, exempelvis PFAS, kvicksilver, arsenik, dioxin.
- Objekt som brådskar ur ansvarssynpunkt, t ex vid risk för nedläggning eller konkurs.
- Objekt inom vattenskyddsområde/känsligt område
- Nedlagda deponier där kommunen är verksamhetsutövare
- Närhet till skola, förskola, lekplats och/eller bostadsområde

Strategi för tillsynen

För att kunna nå miljömålet Giftfri miljö och arbeta mot den nationella målsättningen kommer

- Miljöenheten att arbeta enligt följande strategi.
- Miljöenheten ska upprätthålla kompetens och /eller rekrytera för att ha kompetens inom förorenade områden.
- Miljöenheten ska öka kunskapen om föroreningssituationen för objekt i riskklass 1 och 2 genom att genomföra inventering och se till att översiktliga undersökningar samt eventuella åtgärder för dessa objekt utförs.
- Miljöenheten prioriterar pågående verksamheter (Riskklass 1 och 2), där tillsyn kan finansieras via tillsynstaxan.
- Miljöenheten ska prioritera tillsynen på nedlagda deponier där kommunen är verksamhetsutövare.

Tillsynsplan efter riskklass

Riskklass 2

I första hand kommer miljöenheten fokusera på objekt med riskklass 2 enligt plan. Tillsynen omfattar tillsynsbesök, inventering och bedömning ifall åtgärder behöver vidtas.

Fastighet	Primär bransch	Riskklass enligt LST	2023	2024	2025	2026	2027
BOSJÖKLOSTER 1:23; BOSJÖKLOSTER 1:24	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	2	x	x	x		
EKERÖD 5:6	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	2	x	x	x		
HÖÖR 53:1	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	2	x	x	x		
JULARP 3:18	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	2	x	x	x		
BOSJÖKLOSTER 1:760	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	2	x	x	x		
HÄLLBO 17	Verkstadsindustri - med halogenerade lösningsmedel	2	x	x	x	x	
KORSARÖD 2:194; ÅKERIET 1	Verkstadsindustri - med halogenerade lösningsmedel	2	x	x	x	x	x

Riskklass 3

Objekt med riskklass 3 som ingår i bransch deponi kommer att prioriteras för att de höga vattenstånden kan ha påverkat täckningen på deponin. Miljöenheten kommer även prioritera objekt där bostäder planeras byggas. Övriga kommer handläggas enligt plan.

Fastighet	Primär bransch	Riskklass enligt LST	2023	2024	2025	2026	2027	2028
AGERÖD 1:16 (inklusive AGERÖD 1:53)	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	3	x	x	x	x		
SNOGERÖD 8:2; SNOGERÖD 8:1	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	3	x	x	x	x		
HALLARÖD 5:1	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	3	x	x	x			
KORSARÖD 2:192; KORSARÖD 2:8>2	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	3	x	x	x			
NORRA RÖRUM 1:6; NORRA RÖRUM 2:6	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	3			x	x	x	
SPINNERIET 1	Textilindustri	3				x	x	x
LAXEN 8	Plantskola	3				x	x	x
BIET 33	Kemtvätt - med lösningsmedel	3				x	x	x
VILAN 1	Kemtvätt - med lösningsmedel	3	x	x	x			
SLÄNDAN 8	Kemtvätt - med lösningsmedel	3				x	x	x

Deponitillsyn 2025

Miljöenheten utförde tillsyn på deponier för att bedöma om åtgärder behöver vidtas. Flera av deponier hade bruten täckning, synligt avfall eller vattenpåverkat. Flera av deponierna kommer behöva fortsatt utredning samt analys på vatten och dricksvatten i området. Under 2025 kommer miljöenheten fortsätta utreda och kräva åtgärdsplaner för deponier med noterade briser. Det finns en tidigare åtgärdsplan som är framtaget av samhällsbyggnadssektorn. Miljöenheten kommer löpande ha dialog med verksamhetsutövaren för att följa upp de åtgärder som krävs för att förhindra större avvikelser. Nya bedömningsgrunder kommer att fattas under 2025.

Riskklass 4

De objekt som ingår i riskklass 4 kommer handläggas under 2026-2028.

Fastighet	Primär bransch	Riskklass enligt LST	2023	2024	2025	2026	2027	2028
SJUNNERUP 2:9	Sågverk med dopping	4				x	x	x
BÄVERN 10	Betning av säd	4				x	x	x
BÖSTOFTA 19:5	Betning av säd	4				x	x	x

Oklassade

Det finns cirka 22 objekt som är oklassade. Miljöenheten planerar att MIFO 1 ska utföras enligt prioritering till omgivande miljö för skydd av miljö och hälsa samt om de igår i en exploatering. Miljöenheten kommer börja med att inventera för att få underlag för klassningen. I samråd med Länsstyrelsen kommer klassning ge oss ett resultat vilka objekt som ska prioriteras. De områden som prioriteras under 2025 är 11 stycken på grund av närhet till recipient.

Fastighet	Primär bransch	Inom Primär vattenskyddsområde	Inom sekundär vattenskyddsområde	I närhet till känslig recipient	Prioritet för inventering och Mifo 1 enkäter	2024	2025	2026	2027	2028	Rapportera till LST gällande EHB stödet 2023-12-07
NORRA RÖRUM 7:30	Drivmedels hantering	Nej	Nej	Ja	1	Inventera med att fylla blankett	Följ upp och klassa	Omprioritera om åtgärd krävs			ja
SÄTOFTA 4:7	Brandövningsplats	Nej	Nej	Ja	1	Inventera med att fylla blankett	Följ upp och klassa	Omprioritera om åtgärd krävs			ja
FOGDARP 4:18	Plantskola	Nej	Nej	Ja	1	Inventera med att fylla blankett	Följ upp och klassa	Omprioritera om åtgärd krävs			Ja

FÖRRÅDET 8	Drivmedels hantering	Nej	Nej	Ja	1	Inventera med att fylla blankett	Följ upp och klassa	Omprioritera om åtgärd krävs	Ja
HÄLLBO 23	Drivmedels hantering	nej	nej	ja	1	Inventera med att fylla blankett	Följ upp och klassa	Omprioritera om åtgärd krävs	ja
GUNNARP 1:32	Drivmedels hantering	Nej	Ja	Ja	1	Inventera med att fylla blankett	Följ upp och klassa	Omprioritera om åtgärd krävs	ja
BORRET 3	Kemtvätt - med lösningsmedel	Nej	Nej	Ja	1	Inventera med att fylla blankett	Följ upp och klassa	Omprioritera om åtgärd krävs	ja
ÅHUS 9	Bensinstation på Malmövägen i Höör	Nej	Nej	ja	1	Inventera med att fylla blankett	Följ upp och klassa	Omprioritera om åtgärd krävs	ja

De resterande 11 områden förväntas inventeras under år 2026.

Fastighet	Primär bransch	Inom Primär vattenskyddso mråde	Inom sekundär vattenskyddso mråde	I närhet till känslig recipient	Prioritet för inventerin och Mifo 1 enkäter	2024	2025	2026	2027	2028
NORRA RÖRUM 7:21	SPIMFAB	Nej	Nej	Ja	2			Inventera med att fylla blankett	Följ upp och klassa	Omprioritera om åtgärd krävs
HÖÖR 52:1	Betning av säd	Nej	Nej	Ja	2			Inventera med att fylla blankett	Följ upp och klassa	Omprioritera om åtgärd krävs
BORRET 3	Kemtvätt - med lösningsmedel	Nej	Nej	Ja	2			Inventera med att fylla blankett	Följ upp och klassa	Omprioritera om åtgärd krävs
SKÄLTÄPPE HUS 1:2; SKÄLTÄPPE HUS 1:6	Plantskola	Nej	Nej	Ja	2			Inventera med att fylla blankett	Följ upp och klassa	Omprioritera om åtgärd krävs

BJÖRNEN 1	Drivmedelshant ering	Nej	nej	Ja	2			Inventera med att fylla blankett	Följ upp och klassa	Omprioritera om åtgärd krävs
ÅHUS 9	Drivmedelshant ering	nej	nej	Ja	2			Inventera med att fylla blankett	Följ upp och klassa	Omprioritera om åtgärd krävs
VETERINÄRE N 2	Drivmedelshant ering	nej	nej	ja	2			Inventera med att fylla blankett	Följ upp och klassa	Omprioritera om åtgärd krävs
HOLMA 1:21	Drivmedelshant ering	nej	nej	ja	2			Inventera med att fylla blankett	Följ upp och klassa	Omprioritera om åtgärd krävs

PFAS-branscher

I Höörs kommun har vi cirka 16 objekt som inventeras och utredas för PFAS. Cirka 10 nedlagda objekt kommer inventeras av Länsstyrelsen, resterade kommer miljöenheten ansvara för. Miljöenheten kommer fokusera på att inventera pågående verksamheter.

Mål för arbetet med förorenade områden

Nationella miljömål

Det övergripande målet för miljöarbetet i Sverige är att vi till nästa generation ska kunna lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta. Som ett riktmärke finns 16 nationella miljökvalitetsmål fastställda av riksdagen. Arbetet med förorenade områden berör flera av dessa mål, t ex Giftfri miljö, God bebyggd miljö och Grundvatten av god kvalitet.

Målet för Giftfri miljö, delområdet förorenade områden är att:

”Förorenade områden är åtgärdade i så stor utsträckning att de inte utgör något hot mot människors hälsa eller miljön.”

En övergripande nationell målsättning för länsstyrelsernas arbete är att år 2050 ska alla områden med mycket stor risk eller stor risk (riskklass 1 och 2) vara åtgärdade.

Regionala miljömål

Länsstyrelsen Skåne har antagit generationsmålet och de nationella miljömålen med tillhörande preciseringar. Nuvarande regionala åtgärdsprogram har slutår 2020. Uppföljning pågår av åtgärdsprogrammet och arbete med att ta fram ett nytt program för perioden 2021-2025.

Lokala miljömål

Lokala miljömål – Höörs kommun

Höörs kommun arbetar aktivt för att minska belastningen på vatten och miljö samt för att skydda människors hälsa och den biologiska mångfalden. Ett särskilt fokus ligger på att identifiera områden som kan behöva sanering eller andra åtgärder för att förbättra naturmiljöer, vattenkvalitet och livsmiljöer för djur och växter.

Vi är många aktörer som samverkar för att identifiera områden med hög risk för förorening, med målet att minska urlakningen av skadliga ämnen och långsiktigt säkra en god livsmiljö för både människor och djur.

Resursbehov

Behovsutredningen visar att tillsyn över förorenade områden har ett resursbehov som uppgår till 300 timmar per år. Befintlig resurs motsvarar inte detta behov. Detta innebär att Miljöenheten i dagsläget har inte tillräckliga resurser för att kunna arbeta enligt handlingsplanen men målet är att utföra det prioriterade som omfattas av riskklass 2 och 3. Genom att prioritera dessa områden finns en möjlighet att den övergripande nationella målsättningen nås för Höörs kommun. Att arbeta med egeninitierad tillsyn, inventering och riskklassning, och inte bara händelsestyrd har ett värde när det gäller att detaljplane- och bygglovsprocesser kan gå snabbare. Det har även ett samhällsvärde att få riskklassat så att de mest förorenade områdena kan prioriteras för efterbehandling.